Ч. 253 (13.798). Львів, субота 22. вересня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Відбудова Одеси.

НЮ ЙОРК, 1-го вересня. (Вл. кор.). Гарольд Дені, другий кореспондент нюйорського „Таймсу" в Радянщині, присилає почтою допис про розбудову Одеси як пристані. Пригадує, що за царських часів Одеса була цвитучим містом з 630.000 душ населення, але в часі війни і революції її розцвіт цілковито пілупав. Число населення зменшилося до 250.000 мешканців. Тепер совітський уряд починає наново розбудовувати порт і місто. Через будову Дніпрельстану збільшилася плавба на Дніпрі і з України прибувають малі кораблі з набором. Але йде рух і в протилежному напрямку. З берегів Чорного Моря привозять ріжні плоди на Україну. Коли викінчать поглиблення каналу Москва—Волга, тоді на Україну буде йти ще більше продуктів з глибокої Московщини. Також скріпить значіння Одеси канал Волга—Дон.

Совітський уряд приготовляє навіть пляни вивозу плодів з України та з побережжя Чорного Моря на Далекий Схід через Дарданелі. В такому випадку Одеса буде місцем перевантажування набору з малих кораблів та залізничих ваґонів на великі кораблі. З тією метою взявся уряд до збільшення пристані. Дотепер тут могло причалити 35 кораблів денно, а в пляні передбачено місце на 55 кораблів. Будуються збіжеві осипи, будинки для мороження мяса і великі маґазини на переховування ріжного краму та промислових виробів. Наслідком того зросте запотребування робітників на 150.000 людей, замісць 30.000 передвоєнних.

Добра лекція з французьких маневрів.

НЮ ЙОРК, 1-го вересня. (Вл. кор.). Після повітряних маневрів над Парижем показалося, що Франція є майже безборонна проти нападу ворога літаками. Париж був би цілковито зруйнований на випадок війни. Летовище під Парижем булоб збомбардоване і воєнні літаки не моглиб навіть вилетіти. Отсей кінець маневрів записали нюйорські ґазети на підставі телеграм з Парижа. „Таймс" дістав ще свою власну кореспонденцію про коментарі ґазети „Ентрансіжан" про ті маневри. Ця ґазета каже, що маневри французької повітряної фльоти і недавні маневри над Льондоном доказують, що літаки треба вважати лиш за зброю нападу, а не оборони. Бо коли Париж дістав заздалегідь осторогу, що зближається ворожа повітряна фльота, оборонці Парижа майже нічого не могли зробити для його оборони. Колиб на тій самій підставі твердити що й Берлін буде збомбардований одночасно, то це ніяка потіха. Така війна принесе руїну обом воюючим сторонам, але не дасть перемоги нікому. Отже вислідом повітряної війни будуть лиш величезні жертви. Висновок ґазети „Ентрансіжан" такий, що літаки треба цілковито з війни виелімінувати.

Німеччина переможе господарський бойкот.

Напрямні закордонної політики.

БЕРЛІН, 20. 9. ПАТ. Перед замкненням міжнародного дорогового конґресу в Берліні виголосив довшу промову міністр закордонних справ фон Нойрат про напрямні закордонної політики Німеччини. Міністр заявив, що Німеччина переможе експортові труднощі. Німецький уряд не бажає господарського відокремлення Німеччини. Опісля міністр підкреслив дві проблеми німецької закордонної політики. І так Німеччина вимагає рівноправности в збroєннях і поладнання справи басейну Сари згідно з обовязуючими договорами.

Коли деякі уряди сподіються, що рівноправність Німеччини можна узалежнити від спеціяльних ґарантій, тоді Німеччина взагалі не буде над таким становищем дискутувати. Міністр гостро запротестував проти закидів, наче би німецький уряд проклямував мирову програму, щоби скористати на часі і перевести збросння. Такі закиди назвав міністр наклепами. Німеччина покинула Лігу тому, що не признали їй рівноправности. Ліґа мусить основно змінитися, щоби могла бути знаряддям миру. Опісля міністр подав мотиви, чому Німеччина не згодилася підписати східний пакт. Від Німеччини вимагали, щоби приняла на себе нові зобовязання і підписала політичні союзи з іншими державами, хоча одночасно відкинено домагання Німеччини признати рівноправність.

Вкінці міністр обговорив справу плебісциту в басейні Сари.

Гостра критика мін. Барту.

Правдиве обличча большевиків.

„Акціон Франсез" гостро критикує мін. Барту, який не протиставив важним аргументам мін. Моти ніяких доказів. Зате зі зручністю правдивого штукаря замазав суттєві закиди проти большевиків. Головним арґументом не може бути чисельність населення СССР. Коли большевиків приймають до Ліґи Націй з тієї тільки причини, що населення СССР ваґається між 160 і 170 міліонами, тоді треба було признати постійне місце в Раді Ліґи Китаєві, який начислює 400 міліонів населення.

„Амі ді Пепль" підкреслює, що большевики від самого початку свого панування намагалися знищити европейську культуру. Пригадок цієї минувшини дуже побоювався дискретний і зручний Літвінов. Коли большевики змінять основно свої погляди, щойно тоді будуть могти увійти з головою до Ліґи Націй. До того часу будуть у Лізі правдивими влізливцями.

„Ле Жур" критикує французький уряд, який вдає, що довіряє большевицькому урядові. Одначе больш. уряд не відплачує таким самим довірям Франції. Большевики мусіли би додержувати мирові договори і приняті зобовязання та виречися всякої комуністичної пропаганди у Франції. Алеж як можна вимагати від большевиків, щоби виреклися самих себе? СССР є тією єдиною міжнародньою силою, яка своєю місією вважає ширення большевицької зарази по цілому світові. Для большевиків усі засоби приємливі і добрі. Тепер вони вступили до Ліґи Націй, але у відповідній для них хвилині покинуть Лігу і зрадять Францію так, як це вже зробили у Берестї Литовськім 1918 р.

Націоналістичний рух в Єгипті.

КАЙРО, 20. 9. ПАТ. В Каїрі повстала націоналістична орґанізація „Молодий Єгипет" під проводом Ахмед Гусейна. Члени тієї орґанізації ходять у зелених сорочках. В Іраку повстала теж націоналістична орґанізація з метою боротьби за чистоту раси і проти чужинців. В Палестині теж повстала націоналістична орґанізація молоді під проводом Іса Бандака, який домагається, щоби мандат над Палестиною обняла Німеччина. Провідник орґанізації „Молодий Єгипет" Ахмед Гусейн перебував цього року кілька тижнів у Берліні.

ФУТРА
жіночі і чоловічі готові і до міри по найнищих фабричних цінах — поручає
Фабрика футер „ХРОМ",
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-29.

Шляхами нашого відродження.

В ДЕНЬ ЮВИЛЕЮ С. У. А.

Львів, 20. вересня 1934.

Під наголовком „Шляхами нашого відродження" появилася в червні ц. р. довша розвідка д-ра Степана Барана у чвертьрічнику ч. 2 (29) „Життя і Право", органі Союзу Українських Адвокатів і Товариства Українських Правників у Львові про участь українських адвокатів в українському відродженні Галичини, а це з нагоди десятилітнього істнування Союзу Українських Адвокатів у Львові, якого ювилей святкує він в дні 22. вересня ц. р.

Це свято не є виключно святом самої української палестри, але у значній мірі і святом цілого українського громадянства в Польщі. Слушно зазначує д-р Баран у згаданій статті, що ніодин з наших станів у Галичині за останнього з горою півстоліття не мав такої передової і конструктивної ролі і то передовсім на полі політичного і господарського відродження та організації нашого громадянського життя, як це мала українська адвокатура.

Роля адвокатів у новочасних демократичних державах як Злучені Держави Північної Америки, Англія, Франція, донедавна Італія, не кажучи про менші західно-европейські держави, була всюди дуже помітна і передова, особливо на політичному полі поруч публіцистів і професорів високих шкіл. Ще більше треба це сказати про недержавні народи. У передвоєнних часах у класичній державі ріжнородних національностей — в Австрійському Цісарстві — у чехів, поляків, південних славян адвокати стояли на чолі емансипаційного політичного руху, віддаючи йому свій хист і знання, не кажучи вже про те, що як фахівці оборонці в політ. карних процесах мали теж видну політичну ролю як промотори численних політичних ідей і змагань.

Розмірно доволі пізно виступає у нас в Галичині українська адвокатура на публичну арену. Сталося це тому, що до кінця 70 рр. мин. стол. українських адвокатів ще і не було. На провесні нашого відродження національно-політичний провід галицьких українців був у руках духовенства, а опісля довший час у руках горстки учителів середніх шкіл. Т. зв. професорська ера тревала у нас до початків 90 рр. мин. стол. після довшої святоюрської ери. Зробила вона місце з черги т. зв. адвокатській ері, що панувала в нас до вибуху світової війни, якої наявні сліди бачимо і по війні по сьогоднішній день. Дві перші ери мали більше культурницький характер, боротьбу за обряд, мову й азбуку, боротьбу за перші підвалини народньої освіти і національного освідомлення народніх мас, без новочасної політичної організації і без тривких ширших основ економічної організації. Початок дало „Діло", основане і кермоване кілька літ членом української палестри пок. Вол. Барвінським.

Велика зміна настала щойно на переломі 80 і 90-их рр. мин. стол. У публичне національне життя ввійшли молоді ідейні адвокатські кандидати й адвокати, що своєю працею пхнули його на нові шляхи і дали йому новочасні орґанізаційні форми. Покійні Евген Олесницький, Теофіль Дембицький, Теофіль Кормош, Мих. Король, А. Кос, Андр. Могильницький, М. Дорундяк, Вол. Лучаківський, Яр. Кулачковський та інші, а з живучих Кость Левицький, Т. Оку-

невський, А. Горбачевський, А. Чайковський, С. Федак, М. Шухевич, Л. Озаркевич, Е. Петрушевич, Ол. Кульчицький, К. Трильовський, а колись і С. Данилович творять не тільки довгу низку імен. Кожне майже з цих імен — це більша або менша частина історії нашого відродження на Галицькій Землі у її різних закутинах. Їхні канцелярії — це не тільки правна порада і поміч нашому населенню — це в початках почин і осередок нашого національного життя, котре щойно тоді одержує більший розмах, силу і організаційні рямці. Їх передтим не могли дати ні духовники, ні учителі. Не диво, що наше тодішне громадянство щиро витало появу кожної нової української адвокатської канцелярії, бачучи у цьому нове джерело для оживотворення і скріплення нашої національної сили.

І невдовзі слідно було цю працю, головно в політичній і господарській ділянці. Попри істнуючу від 1883 р. Народню Торговлю повстає 1893. р. Дністер, що завдяки праці Яр. Кулачковського, Ст. Федака, Д. Савюка і В. Охримовича розростається в могутню інституцію. В Перемишлі Г. Кормош творить Віру, опісля Українську Щадницю і Союз руських торг. господ. спілок (нині Центросоюз). Кость Левицький у Львові є творцем Краєвого Союзу Кредитового (нині Центробанку), що ним кермує і досі та Краєвого Союзу Ревізійного (нині РСУК). Заходами адвокатів Костя Левицького, С. Федака, Т. Кормоша, Евг. Олесницького, Теофіля Дембицького та інших визначних громадян, повстав 1909 р. у Львові Зем. Банк Гіп., на чолі котрого стають адв. кандидати Ол. Кульчицький і пок. Люб. Рожанський. Адвокати головно дають почин до творення повітових кредитових кооператив у краю, що стали огнищем української кооперативної організації на широкому терені краю. Та найбільше помітною до війни була хліборобська станова організація Сільський Господар, що створив її Евген Олесницький. Очевидно, не бракувало членів укр. палестри в праці і у проводі на культурно-освітній ділянці в Просвіті і Рідній Школі (УПТ).

Та найбільше близькою адвокатам з самої природи річи була царина публіцистики і політики та політичної організації. Згадати хоч би пок. Вол. Охримовича, пок. Евгена Левицького, Льонгіна Цегельського як редакторів „Діла“, пок. Вол. Бачинського і Ст. Барана як редакторів „Свободи“ і секретарів Нар. Комітету і Гол. Укр. Ради, Юл. Бачинського як автора України Ірреденти і цілу низку інших у ріжних наших партійних формаціях.

Одними з творців і керманичів українських політичних партій в Галичині: Укр. Радикальної Партії, Укр. Нац. Дем. Партії і Укр. Соц. Дем. Партії були теж адвокати. Почавши від половини 90 рр. аж до війни, а і тепер по війні, провід у наших парляментарних установах у Львові, Відні, за нашої влади і нині у Варшаві був і є в руках адвокатів, при чому члени української палестри творили нераз більшість або поважний відсоток нашої парляментарної репрезентації.

Дуже видну ролю відограла українська палестра і при нашому державному будівництві. На чолі нашого уряду стояли адвокати, що творили теж його більшість. Президентом держави був адвокат Евген Петрушевич, а й у боєвих формаціях члени адвокатури не були на останньому місці і неодин з них поклав своє життя в обороні Української Держави, між ними з рук большевицького ворога отаман Яр. Воєвідка і у виконанні обовязків полк. Дмитро Вітовський, секретар військових справ, а на фронті сотник УСС Омелян Левицький.

Не чужим для наших адвокатів було і наше письменство (А. Чайковський і пок. Лев Лопатинський, Іван Семанюк та Лесь Мартович), наукова праця (К. Левицький, Вол. Охримович, Вол. Старосольський), а передовсім — як сказано — публіцистика, у якій працює ще і сьогодні ціла низка членів нашої палестри.

Був серед наших адвокатів і видний меценат — пок. Теофіль Дембицький, що свою маєтність Белелую вартости кількох соток тисячів золотих записав Наук. Т-ву Шевченка у Львові.

Сучасне лихоліття видвигнуло і видвигає у нас масу політичних процесів. Тут українська адвокатура з титулу своєї професії віддає народній справі чималі прислуги, видвигаючи і освітлюючи при карних оборонах в судовій салі цілу низку українських проблем, яких не завсіди можна торкнутися в пресі, а навіть на парляментарній арені.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА і МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ По цінах дуже низьких. Поручає Ф-ма ЗИГМУНТ ЗАЛЕСКИЙ вул. Воїнів, ч. 4
1/78

Рямці нашої політичної можливости і національно-політичної праці нині у нас доволі обмежені. Жатви багато, а женців мало. Поза свобідними ширшої громадянської праці остали з відомих причин майже всі українці на польській державній службі. Паралізується і працю духовенства. Остали адвокати і частина українських приватних службовиків і незалежних людей. Загальне господарське лихоліття і деякі потягнення згори економічно підрізали нашу адвокатуру цілковито. Сьогодні це здебільша самі нуждарі, без ніякого матеріяльного забезпечення. Але у своїй масі не падуть духом! Коротаючи злиденне життя, стають при варстатах народньої творчої праці у політичній, культурно-освітній, господарській, рідношкільній, а навіть спортово-руханковій ділянці з вірою у прихід кращого Завтра нашої Нації.

Всіх їх гуртує Союз Укр. Адвокатів, що саме святкує 10-ліття свого істнування. А число їх чимале. Три сотні, розкинені у всіх закутинах української землі у Польщі. Серед сучасних відносин ювилей орґанізації ні одного нашого стану не має такого загально-національного значіння, як сьогоднішній ювилей української палестри, яку щиро витає увесь наш національно-свідомий загал.

До цих привітів прилучуємося і ми, робітники пера, що своїми товаришами по перу мали і маємо не одного з членів української адвокатури. Бажаємо, щоби творча громадянська праця наших адвокатів видала обильні і здорові овочі, а обовязком громадянства не лишень підтримати цю працю, але і приватні варстати їхньої професійної праці.

Летунські катастрофи.

БІЛГОРОД, 20. 9. ПАТ. На летовищі у Білгороді упав польський літак і розбився на кусні. Тяжко раненого летуна Медвецького відвезли до шпиталю і перевели операцію.

У Ніші мусіли осісти два югославянські летуни Прінчіп і Шажич, бо зіпсувався мотор. При осіданні літак розбився об дерево. Один з летунів тяжко ранений, а другий врятувався.

МИ КУРЦІ ГОРДІ
з незрівняної якости рідної продукції
ПАПЕРЦІВ і ТУТОК КАЛИНА

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ВЕРЕСНЯ 1934.

АРТУР ШНІЦЛЄР. 4

Сліпий Джеронімо.

Вози відїхали, а Джеронімо далі співав. Карло не хотів йому перериватн. Він не знав, що має казати; боявся, що його голос знову буде тремтіти. Згори чути було сміх, і Марія закликала:

— Що, ти ще співаєш? Чейже від мене нічого не дістанеш!

Джеронімо перестав співати на пів слові; здавалося, що голос урвався разом зі струнами. Потім пішов догори сходами, а Карло за ним. В кімнаті сів біля нього. Що робити? Нішо інше не залишилося йому, як ще раз трібувати вияснити справу братові.

— Джеронімо, — сказав він, — я присягаю тобі... подумай лише, Джеронімо, як можеш припускати, що я...

Джеронімо мовчав; здавалося, що його мертві очі дивляться через вікно в сіру мряку. Карло далі говорив:

— Може він не був божевільний, може він помилився... так, певно він помилився... — Але він відчував добре, що сам не вірить у те, що каже.

Джеронімо відсунувся нетерпляче. Карло говорив далі, нагло оживлений:

— Чому мав би я, — тиж знаєш, що я не їм, ані не пю більше як ти, а коли куплю собі новий одяг, то ти це знаєш... нащо мені стільки грошей? Що робив би я з ними?

Тоді процідив Джеронімо крізь зуби:

— Не бреши, я чую, як ти брешеш!

— Я не брешу, Джеронімо, не брешу! — сказав налякано Карло.

— Га! ти дав їй вже, так? Чи дістане щойно потім? — закричав Джеронімо.

— Марія?

— Ну, а хтож би, як не Марія? Ах, ти брехуне, ти злодію!

І начеб не хотів більше сидіти при браті, трутив його раменем в бік.

Карло встав. Хвилину дивився на брата; потім зійшов сходами на подвіря. Широко отвореними очима дивився на дорогу, що гинула в сірій мряці. Дощ перестав падати. Застромивши руки в кишені, Карло вийшов на вулицю. Мав таке враження, начеби брат прогнав його. Що властиво сталося?...

Він ще все того не міг зрозуміти. Що це за людина? Дав один франк, а каже, що двацять! Він мусів це з якоїсь причини зробити. Карло шукав у своїй памяті, чи не зробив собі коли ворогом когось, хто прислав би того другого, щоби на ньому помстився... Але не міг пригадати собі, щоби коли щось з кимось мав. Він-же від двацяти літ нічого іншого не робив, як стояв по дорогах, або подвірях з капелюхом у руці... Чи не був хто лихий на нього через якусь жінку?.. Але як давно вже не мав він з ніякою з них до діла... послугачка з Ля Роза була остання, ще тамтого року на весні... але за тоту певно не був ніхто заздрісний... Це було щось зовсім незрозуміле!... Що за люди були там у тім світі, котрого не знав?... З цілого світа приїзджали сюди... що міг він про них знати?... Той чужий мусів щось у тім мати, коли сказав до Джероніма: „Я дав твому братові двацять франків“... Певно, що так... Але що робити тепер... Не було ради. Джеронімо стратив до нього довіря!... Того не міг перенести! Щось треба було конче зробити... І він вернувся назад до коршми.

Коли ввійшов у кімнату, Джеронімо лежав на лавці не звернувши уваги на брата. Марія принесла вечеру й вино. В часі їди не говорили ні слова. Коли Марія збирала тарелі, засміявся Джеронімо нагло та сказав до неї: — Що купиш собі за це?

— За що?

— Ну, що? Новий одяг, чи ковтки?

— Що він від мене хоче? — сказала, звертаючися до Карла.

На долині загуркотіли тяжко навантажені вози, заїзджаючи поволі на подвіря; голосні окликн чути було аж тут і Марія побігла на долину. По хвилині ввійшли три візники й заняли місце за одним столом; надійшов господар, витаючи їх. Нарікали на погану погоду.

— Ще нині вночі будете мати сніг, — сказав один.

Другий оповідав, якто перед десяти літами в половині серпня засипав його в тім провалі сніг і він малощо не замерз. Марія сіла коло них. Также слуга прийшов нагору, щоби розвідатися про родичів, які мешкали нижче в Борміо.

Надїхав знову віз з подорожніми. Джеронімо й Карло зійшли вниз. Джеронімо співав, Карло тримав капелюх, а подорожні давали милостиню. Здавалося, що Джеронімо зовсім успокоївся. Деколи спитав: „Скільки?“ і на відповідь брата хитав легко головою. Карло пробував дійти до ладу зі своїми думками. Однак усе мав лише враження, що щось страшного сталося та що він проти того безборонний.

Коли входили на гору, чули, що візники щось голосно оповідають і сміються. Наймолодший закликав до Джероніма:

— Заспівай і нам що, заплатимо! Добре? — і звернувся до інших.

Марія, що несла саме пляшку червоного вина, сказала: „Не зачіпайте його нині, він чогось лихий“.

Джеронімо, не відповідаючи, станув серед кімнати й зачав співати. Коли скінчив, почали візники кричати „славно!“

(Далі буде.)

Чи чистка в ББ обхопить посла Бачинського?

Поляк, москаль, русин чи малополянин греко-катол. віроісповідання?

У вчорашньому „Курієрі Львовськім" находимо таку замітку:

„У звязку з чисткою, яку голова Славек казав повести поміж послами ББ, дуже цікавляться старорусини (не лише вони — прим. Ред.), чи той удар торкнеться також посла Михайла Бачинського. Бо пан посол є державним комісарем Народнього Дому; призначило його воєвідство, яке одночасно є контрольним органом п. посла. Вже через ту одну причину він повинен би згідно з міркуваннями п. Славека піти геть зі становища державного комісаря. Однак п. посол має ще на совісті справу адміністрації маєтком Народнього Дому, який у хвилині, коли п. посол переймав управління, себто у 1929 році, не мав ні сотика довгу, а нині довги Народнього Дому доходять до **двох міліонів**.

1) Позатяганих довгів п. посол не думає сплачувати і тому Кредитове Земське Товариство у Львові виставило на продажу майно Народнього Дому — Білку і Костенів, — щоби стягнути довг у висоті 31.570 долярів, який він зробив у 1930 році та на покриття якого не заплатив ані одної сплати. **Ліцитація відбудеться 18. жовтня 1934** у канцелярії нотаря Навроцького у Львові. Той маєток виарендував жид Перльмутер, який певне платить аренду належкість, достаточну на виплату банкових рат, — бо маєток великий, має понад 1200 моргів, з чого 450 моргів ріллі і 470 моргів ліса. З такого маєтку можна сплачувати рати по 4.000 зол. що пів року.

2) Коморник городського суду у Львові, 6-ий міський ревір, віднісся до 6-го Км. 4715/33 **у справі прилюдної ліцитації на 9 листопада 1934 величезної 5-типоверхової камениці при вул. Курковій**, а то, щоби стягнути довг у висоті 150.000 зол., що його п. Бачинський затягнув у Банку Краєвого Господарства у Львові на гіпотеку того дому. Від 1931 року того довгу не сплачує. Вартість того будинку оцінена на 562.000 зол.

3) Крім того скарбовий уряд ч. 8. у Львові зайняв все комірне тої реальности, щоби стягнути залеглий від 1930 року податок від нерухомостей у висоті 7.731 зол.

Так виглядає господарка п. посла Бачинського.

Казалося про неї дуже багато у суді, тому, що давній приятель п. посла, покійний Ілярій Липецький зголосив проти такої господарки дуже поважні заміти, підкреслюючи ріжні яскраві зловживання. Бачинський заскаржив пок. Липецького перед окружним судом у Львові, а Липецький предложив на всі свої заміти доказ правди. Наслідком смерти обвинуваченого Липецького справу припинили. Дотичні матеріяли находяться у руках оборонця д-ра Ляндава, який може ними служити п. голові Славкові".

*

Стільки „Курієр Львовські". Ми від себе подавали чимало разів багато інших даних про господарку п. Бачинського і його заслуги — для повної руїни багатоміліонової найстаршої української культурної установи, — руїни матеріяльної і моральної, через доведення тої установи під ліцитаційний молоток і повне обезцінення її культурного значіння. Пригадуємо лише велику статтю, яку в березні цр. приніс варшавський „Бунт Молодих" п. н. „Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму" — „Історія Народнього Дому у Львові і його нинішня жалісна доля" („Б. М." з 19. III. 1934). Ми звертали теж увагу відразу після того, як у Кракові б. премієр Пристор виголосив велику промову про карієровичів і шантажистів, що живуть на своїх вірнопідданчих заявах, що між цілим гуртом таких комерсантів у ББ находиться теж державний комісар Народнього Дому, який не міг заперечити ані одному твердженню, ані одній даті, виписаній у згаданій статті „Бунту Молодих".

Підкреслюємо, що в даному випадку річ багато поважніша, ніж з якимсь послом Ідзіковським, якого викинули з Клюбу ББ за те, що взяв хабаря за інтервенцію, якої до того навіть не перевів. Річ іде тут про запропащування великого народнього майна і цілої великої культурної установи, — річ іде про забагнювання цілого краєвого життя через те, що винуватці такого стану займають високі становища і пруться в перші ряди рішаючих на краєвому терені чинників. Ми звертали і звертаємо увагу, що ті Бачинські, Вісліцкі, Певні це типічні приклади одиниць, про які казав полк. Пристор: це ті одиниці, які примазалися до існуючого режиму, не маючи нічогісінько спільного з ідеольогією табору травневої революції, виключно з моментів особистої наживи. Тому, коли справді чистка в ББ має причинитися до піднесення морального авторитету того клюбу через усунення всіх тих, що той авторитет своєю присутністю в ньому загрюють, у першу чергу чистці повинен підпасти п. Михайло Бачинський.

УДЕРЖК ТА ТЕМРОВІ НОЧІ ОДИНОКИМ ПРОВІДНИКОМ
Лямпочка та батерія
ДАЙМОН

Думаємо, що скорше чи пізніше зверхні адміністраційні і політичні власти всетаки поважно займуться розглядом прилюдно піднесених закидів проти того достойника, без огляду на те, хто ті закиди підносить. На той випадок можна би перевірити одну цікаву подробицю з воєнного життя п. Бачинського. Ми не маємо змоги цього зробити, але полк. Славкові це не буде важко зробити. Отож чували ми, що п. Михайло Бачинський, попавши до італійського полону як австрійський старшина, зголосився як **поляк** тоді, коли полонені поляки почали користати з деяких полекш; коли ж виділених зпоміж усіх полонених поляків мали влучити до формованої у Франції армії Галлера — п. Бачинський „самовизначився" як... **росіянин**. Це ніби невеличка, але дуже характеристична подробиця: бо недавно він, відповідно до знову зміненої конюнктури, заявив себе як **„русин"**, який на переміну або кооперує з чорносотенним „Русскім Голосом" або висилає колінопреклонні телеграми до Бельведеру. В „загальному білянсі" це йому покищо виплачується. Але може би дійсно прийшов край такій несамовитій карієрі людей, які серед конюнктур загубили свою національність а серед достоїнств — почуття міри?!

Перед розвязанням сойму.

Польська опозиційна преса подає вістки, що в найближчому часі розвяжуть сойм ще перед скликанням послів на буджетову сесію. Метою цього поспіху відпружити політичну ситуацію. Рішення в цій справі сподіються по повороті марш. Пілсудського до Варшави, який перебуває тепер в околиці Живця. Марш. Пілсудський тепер зацікавився живо проблємами внутрішньої політики.

Обнижка платень робітників.

ПАТ повідомляє, що в промислово-торговельній палаті у Львові підчас переговорів між промисловцями нафтових копалень і робітничими професійними союзами устійнили обнижку платень робітників на 12 відсотків. Тепер відбуваються переговори над устійненням збірних договорів.

ДУХ БАНКА.

ОСТАННІЙ ДАРЕМНИЙ ГОЛОС ОБОРОНЦЯ ПОНЕВОЛЕНИХ.

Впливовий швайцарський щоденник „Журналь де Женев", що помістив цілу низку статтей у звязку зі вступом Совітів до Ліги, дав між ними 14. п. м. передовицю, яку кожний українець прочитає з правдивою приємністю. Називається вона „Дух Банка".

ПОКРИВДЖЕНІ СВОЯКИ ЛІГИ.

„Ліга Націй має бідних свояків, далекі держави, імення яких, як надто прикрі, стараються тут не вимовляти голосно, бо вони можуть звучати як докір. Їх делегатів не допускають на наради. Вони блукають довкола будинків Ліги Націй, щоби дістатися до кульоарів, а щоби зблизитися до якогось урядового дипльомата, вони пробують підійти до нього як представники якогось еміграційного часопису. Вони можуть звертатись з письмами до Секретаріяту, але ці листи можуть залишитися і непоміченими.

Ліга Націй не визнає їх; вони представляють держави, які всі були колись кандидатами до неї, але яким Збір Ліги не вважав за відповідне дати охорону на підставі свого Пакту. Спомин про це — дуже прикрий. Бо ті держави, яких відродження витала ліберальна і демократична Европа, визволились від царського гнету тільки на те, щоби знову попасти в большевицькі пута.

Грузія, Україна, Азербейджан, Білорусь, Вірменія, народи Кавказу та Туркестану це нині нації свідомі, що нетерпляче чекають волі, а підбиті силою штиків чужинною владою, московською, що є спадщиною царського імперіялізму. Ліга Націй знає про це. Навіть коли не знає національностей, не може заперечити вступних статтей до свого Пакту. Вона нераз голосувала в їх обороні і ті шляхотні резолюції, що приносять якнайбільше чести женевській установі, хотять зберегти права Грузії, віддати їй незалежність. Та чи приймаючи Совітський Союз до свого товариства Ліга Націй не нехтує найкращими своїми намірами, самим принципом національностей, основою федералізму, на якому тримається вся її будівля?

ВСЕ ЗБУДОВАНЕ НА БРЕХНІ.

А проте — кажуть оборонці вступу Совітів до Ліги — Совіт. Союз це теж федерація; Грузія, Україна та інші сфедеровані з ним республіки — автономні у Совіт. Союзі. Чи всю проблему не можна розвязати в таких рямцях?

На це треба відповісти рішуче: ні! Не можна гратись словами. Треба дивитись фактам в очі; нинішні оборонці безоглядного прагматизму теж не можуть відректись тої методи, ані не можуть нам докоряти, що ми нею користуємось. Автономія держав втілених до Сов. Союзу — фікція, отже брехня. Ліга Націй не може основувати ні своїх актів ні політики, коли хоче вести політику, на брехні.

Втілені до Сов. Союзу держави не мають автономії. Бо самі місцеві комуністичні партії, законна база (з погляду совітського) диктатури пролетаріяту у тих сфедерованих державах, стверджують нині, що московська політика веде їх до неминучої руїни. Колишній президент Кіргізії, Абдрахманов, заявив: „Соціялістична будуччина Кіргізії, це руїна. Бачу, що мій нарід винищують". У Грузії та в Азербейджані, Москва не може найти довірених служак і постійно їх змінює. В Україні совітська влада перетеребила українську комуністичну партію, зліквідувала українців у київському міністерстві і заступила їх російським диктатором Постишевим. Але український нарід бореться за свої права і Косіор заявив на весну, що на те, щоби видерти завзятим селянам збіжжа з їх чорнозему, треба 800-тисячної армії.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!
Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
посвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.
Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Мундуркові матеріяли найдешевше купиш у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ вул. Боімів ч. 12. — ГАНДЕЛЬМАН.

ГОЛОД ЯК ЗНАРЯДДЯ ПОЛІТИКИ.

Україна має 35 мільйонів душ, Кавказ і Туркестан від 10 до 14. Щоби їх приборкати, ОГПУ і ГПУ і Соловецьких островів — мало, треба „винищити нарід". Для цього Москва вживає голоду. Голод, який заперечували Совіти тут у 1933 р., признали вони безпосередньо у своїй пресі і навіть в офіціяльних промовах своїх провідників (Сталін перший!). Документів щодо цього голоду безліч. Може найбільше незаперечний із них це Чамберлен, кореспондент великого бостонського денника, що 12 літ сидить у Москві, один із найкращих знавців Росії. Коли міг уже сказати свобідно те, що думає, написав так: „Від 4 до 5 мільйонів людей, не рахуючи звичайної смертности, померло з голоду. Совітський уряд використав голод як засіб національної політики, у розмірах досі небувалих і то з метою винищити всіх тих людей, яких уважав ворожими до своєї політики". Голоду вживали не тільки проти самих сумежних країн, але і проти росіян. Чи Ліга Націй може приймати до себе державу, яка вживає голоду як знаряддя для своєї політики? Чи не стає вона тимсамим спільником у цьому злочині?

ПРО ЩО ЗАБУЛИ ДЕЯКІ ДЕРЖАВИ.

Велика европейська нація з 35 міліонами душ і інші менші, борються нині за своє існування. Чи Ліга Націй буде глуха на їх розпучливі поклики? Чи ті, що самі колись стогнали у кайданах мають таку коротку память? Чи забули вони часи своїх терпінь і хвилину свого визволення? Україна стала нині тільки географічною назвою. Чи Італія забула, що Метерніх ужив колись слів для означення її рідного півострову і чи забула трагічні наслідки для себе самої та для всієї Европи тої страшної несправедливости, якої жертвою вона впала? Чи міністри Чехословаччини, Польщі та країв недавно освоболжених забули про те, що вони теж були колись, і то так недавно, бідними своякоми на конференціях, де імена їх країв не згадували? „Журналь де Женев" боровся за визволення і самостійність Греції, Італії, Румунії, Болгарії, Ірляндії, Финляндії, Польщі, Чехословаччини, Югославії та прибалтійських держав. Він витав з радістю хвилину їх визволення. Він витав мудрість балтійського пакту. Він підтримує нині справедливу справу австрійської незалежности. Він бореться за визволення України, Грузії, Кавказу та Туркестану, необхідні умовини справедливости і миру.

ПОКЛИК ДО ФРАНЦІЇ.

До Франції як до опікунки свободи вона звертає головно свій поклик. Чи її уряд забув, що одною із найшляхотніших традицій Республики була охорона поневолених? Дотеперішні поклики звернені до її великосердя ніколи не були даремні. Чи Україна та Грузія мають бути тими першими, яких Франція передає гнобителям. Чи забула вона ідеал справедливости та визволення проголошений союзниками підчас війни? Чи забула вона, що люди проливали кров для того, щоби несправедливість не довела до нової війни?

Невибачним безглуздям і злочином було би заткати собі вуха на голос Грузії та України, залишити їх большевицькому катові, зміцнити їх кайдани і припечатати їх гріб. Уже 1914 рік показав нам, що амбіції імперіялізму не можна підтримувати безкарно. І не можна вже вбивати злочинно націй. Можна їх замучувати, але вони невідхильно воскресають. Приходить день, коли з їх могили встає їх воскресла душа. Не треба робити так, щоби цей день став днем суду і крови. Коли ще час стримаймо заклином появу духа Банка".

ВЖЕ надійшли до Галицького Маґазину Новини, Галицька 15 найновіші матеріяли на сезон осінній і зимовий — по цінах найнижчих.

До статті п. Бориса Лемківського

„Правнодержавне становище православія на Лемківщині".

П. Борис Лемківський у своїй статті, передрукованій недавно в „Ділі" з „Нової Зорі", говорить про те, що тільки кілька сіл на Лемківщині є урядово признані філіями львівської православної парохії. Більшість же православних священиків не є ректорами філій, але виконують всі душпастирські функції в місцях свого осідку та навіть відправляють публичні богослужения по інших селах. Були справді випадки, коли світська влада покарала 2-ох таких священиків за „нелегальну" душпастирську діяльність. Але тепер влада „дивиться крізь пальці" на діяльність тих 18 священиків, урядом не признаних, а краківська кураторія навіть видала їм дозвіл на навчання релігії в школах. У підсумках своєї статті автор ставить таку ділему: Або ті 18 священиків мають право виконувати душпастирські функції, — тоді їх влада не повинна була карати, або не мають права, — тоді всім їм повинно бути заборонене виконування душпастирських функцій, а в тому викладання релігії в школах.

Маю враження, що стаття п. Бориса Лемківського містить у собі деякі тези, які можуть бути шкідливі з національно-релігійного становища, а саме: Автор явно не розріжнює того, які чинности в діяльности душпастиря підлягають інґеренції світської влади, а які не можуть та не повинні їй підлягати. Відправа публичного богослуження, виконування так званих треб, навчання релігії в школах автор рахує такою самою пастирською функцією, як і ведення метрикальних книг. І тому начеб дивується, як може відправляти публичне богослуження або вчити дітей у школах священик, який не має права вести метрикальних книг. Автор явно не розріжнює того, що парох є 1) душпастирем та 2) урядовою особою, що має право вести метрикальні книги. У б. Росії ця ріжниця яскраво була зазначена, бо там на метриках священик підписувався так: „Чиновник гражданского состоянія, содержащій акт Нр... прихода" Отже священик є урядовою особою лише в тому характері „урядовця цивільного стану" і повинен мати признання від світського уряду лише для того, щоби мати право вести метрикальні книги. Для тогож, щоби відправляти публичні богослуження та заспокоювати релігійні потреби віруючих, священик ніякого признання від світського уряду не потребує. Тут вистарчає, щоби данê віроісповідання було признане державою, як правосильне релігійне товариство. Оскільки, скажім, православна церква є признана державою, то всі православні священики тим самим мають право всюди відправляти публичні богослуження та виконувати всі церковні треби. Ніякого окремого дозволу світської влади для цього поодинокі священики вже не потребують. Щож до навчання релігії в школах, то знова право на це навчання світська влада признає лише за тими особами, — не конче священиками чи парохами, — які від епархіяльної влади мають на це уповноваження.

Нехай-же не дивується п. Борис Лемківський тому, що мають право навчання релігії в школах та безкарно відправляють богослуження на Лемківщині ті 18 священиків, яким уряд не признав становища парохів. Зате вони не мають права вести метрикальних книг, або, як висловився автор, самі вони не прибивають на метриках урядової печатки; не одержують вони також і дотацій від уряду. Нічого тут страшного і небезпечного з українського національно-релігійного погляду немає. Натомість, небезпечною є думка, начеб не міг виконувтаи всіх душпастирських функцій священик, непризнаний урядом на становищі пароха. Аджеж це розтягало би інґеренцію світської влади занадто далеко і рівнялось би цілковитій суприматії світської влади над церковною. Дивно, що таке необережне становище займає католик. Католицька церква чейже завсіди слушно тим величалась, що боролась за свою незалежність від світської влади.

Не менше дивним видається також і те, що таку необмежену інґеренцію в релігійних справах готов признати світській владі українець, що знаходиться у межах чужонаціональної держави. П. Борис Лемківський та п. редактор „Нової Зорі" чейже знають, які наслідки має для православної церкви втручання світських чинників у внутрішні справи церкви. Не вжеж вони не бачать і того, як усе сильнішим стає натиск урядових чинників і на греко-католицьке духовенство. Ось хоч би взяти останні кари за посвячення хрестів на могилах невідомого жовніра.

Тому однаково і релігійний і національний інтерес українців вимагає того, щоби можливо більше унезалежнити від світської влади церкву як греко-католицьку, так і православну, а не навпаки. Чей-же навіть на тій самій Лемківщині національні і релігійні відносини були би інакші, колиб меншою була інґеренція в тих справах урядових чинників.

Адже сам автор стверджує, що політика відносно православя на Лемківщині іде зигзаковато — раз воно зустрічає піддержку від урядових чинників то знова — перешкоди. Можна напевно твердити, що так воно буде і дальше, бо в інтересі третьої сторони є, щоб релігійна і національна ворожнеча на Лемківщині не вгавала. Тією третьою стороною є не тільки деякі польські чинники, а ще певніше російсько-чорносотенські кола. Адже не улягає ніякому сумнівові, що пропаґанда православя на Лемківщині має яскравий москвофільський характер. Не було би православної пропаґанди, коли би щезла москвофільсько-політична пропаґанда. І тому я цілком поділяю неґативне становище до тієї пропаґанди п. Бориса Лемківського. Скажу більше. Ніколи не міг я зрозуміти, чому з одного боку православні кермуючі кола протестують проти того, що терен Волині, Полісся і Холмщини є оголошений, як місійний, а з другого боку самі це роблять на Лемківщині. Ці ненормальні взаємовідносини між двома християнськими церквами, зрештою не від нас тільки залежні, взагалі можуть бути для нас шкідливими однаково з релігійного і національного погляду, викликуючи релігійну ворожнечу в українськім народі та підсилюючи москвофільську пропаґанду. Тому в нашому інтересі лежить у противлежности до російського чорносотенства прямувати до злагіднення, а не до загострення взаємовідносин на Лемківщині. Взагалі ситуація на Лемківщині дуже складна. Тому, здається, не зайвим був критичний огляд статті п. Бориса Лемківського.

Посол Сергій Хруцький.

Хто такий Бліхер?

Прага, вересень 1934.

Кожний раз, коли світова преса заговорить про неминучість війни між Совітами і Японією, знова рядків чорного часописного друку виринає таємна постать головнокомандуючого совітською армією на Далекому Сході — Бліхера. Кажуть, що Бліхер це найліпший совітський вожд, але хто він такий, ніхто не може сказати нічого певного: самі здогади. Одні кажуть, що це бувший німецький старшина, інші знову, що це бувший російський старшина німецького походження, нащадок славного німецького полководця з часів наполеонських воєн, а ще інші, що це звичайний собі російський моряк. Недавно зродився ще один сенсаційний здогад. Старші люди з північної Моравії пізнають нібито на світлинах Бліхера свого краяна з містечка Забржега К. Тітце, який свого часу вчився у тамошній середній школі і вже в хлопячих роках виказував велике зацікавлення військом. Після закінчення ґімназійних студій пощастило Тітцові при допомозі якоїсь протекції дістатися до військової академії до Відня а потім стати старшиною австрійського ґенерального штабу. В часі світової війни приділили його до штабу східньої німецької армії. Після битви коло Мазурських Озер згинув за ним слід, аж нині земляки пізнають його на світлині Бліхера.

Більш реально підходить до таємниці особи Бліхера один із дописувачів віденської „Нає Фрає Прессе", який й автопсії знає Совіти і Далекий Схід і який за свого тамошнього побуту увійшов був в особистий звязок з Бліхером. Віденський дописувач старається докладно проаналізувати таємничість особи Бліхера, а ця його аналіза виглядає так:

Офіціяльно поширена у Совітах леґенда розказує про Бліхера таке: Народився він 1889 р. як син російського селянина, але де, про це не говориться. Щоби забезпечити краще майбутнє своєму синові, вислали його родичі до Петрограду на студії до торговельної школи. Але син хотів стати робітником і дійсно у французько-російській фабриці машин вивчився на шлюсаря. Опісля працював він у ріжних фабриках, аж остаточно 1910. р. опинився у великій мітіщинській фабриці ваґонів, де зорґанізував великий робітничий страйк. Зате засудили його на два роки і вісім місяців тюрми. Цю кару Бліхер відсидів, а після цього взяли його до війська. Тут заскочила його світова війна. Вже на самім початку війни Бліхер пішов на фронт. На фронті Бліхер відзначався такою відвагою, що за рік став вищим підстаршиною. При кінці 1915 р. був Бліхер тяжко ранений, і його зовсім звільнили з війська. Звільнений з війська Бліхер взявся знову за своє ремесло і був робітником спершу в Сормово коло Нижнього Новгороду, а опісля в Казані. Тут зорґанізував він знову робітничий страйк, але мусів втікати й осів під чужим прізвищем в Самарській ґуберні. З вибухом революції Бліхер появився в Самарі, вступив до до-

мунізтичної партії і став членом революційного комітету.

Цю офіційно поширену легенду розбирає віденський дописувач так: Передовсім дивно вражає нас німецьке імя російського селянина, й тому то здається деякий час говорилося, що його дійсне імя Медведєв. Далі дуже підозріле є те, що ніхто не говорить і ніде в офіціяльних біографіях Бліхера не сказано про його місце народження. Неправдиві є теж факти з доповнної доби життя Бліхера. Документарно легко ствердити, що 1910. р. не було в мітішинській фабриці взагалі ніякого робітничого страйку. 1910. рік це ж рік глибокої політичної депресії і сильної реакції в Росії і неможливо, щоби великий робітничий страйк, та ще й до того в самій столиці, проминув непомітно для преси і щоби не відбився відгомоном перед Державною Думою. Так само неправдою має бути те, що в часі революції Бліхер був членом революційного комітету в Самарі. Нині легко можна ствердити прізвища всіх членів того комітету, але Бліхера між ними нема.

А тепер пригляньмося життю „історичного" генерала Бліхера.

В історії совітської армії виступає Бліхер перший раз весною 1918 р. як командант большевицької армії зпід Челябинська проти білої армії генерала Дутова. Операції армії Бліхера відтиснули армію Дутова далеко в степи і таким чином встановили звязок Евр. Росії з Сибірю. Ще більшою славою вождя вкривається імя Бліхера тоді, коли його армію окружили зі всіх боків на лінії Челябинськ—Самара і Самара—Оренбург чехословацькі легіони і деякі відділи біло-гвардійців. Бліхерові вдається не лише пробитися з армією на північ, але забрати теж зі собою величезні обози з населенням та майном. Відтак стає Бліхер комапдантом одної армійської групи проти Колчака, а ще пізніше комапдантом проти армії Вранґля на Кримі. Тільки командуванню Бліхера завдячують Совіти вирішну побіду на Перекопі, що стала катастрофою цілої воєнної протибольшевицької акції. Побіда Бліхера на Кримі рішила про дальше іствування Совітів в бувшій Азії, тож не диво, що коли заведено високе совітське відзначення „Ордеру Червоного Прапора" першим, хто його дістав, був Бліхер.

Потім зачинається військова карієра Бліхера на Далекому Сході. Тут стає він і головнокомандуючим і орґанізатором совітської армії. Але перший побут Бліхера на Далекому Сході не довгий. Його чомусь відкликують відти і він перебирає команду петроградської військової округи. Але і на тому становищі Бліхер не залишається довго. На цілі три роки зникає він з совітського обиду, а зате в тому саме часі зявляється у Кантоні „якийсь російський" старшина Ґален, який оперпу стає орґанізатором кадетської школи у Вгаппоо, а відтак виринає в оточенні маршала Чіянґ-Кай-Шека в часі його побідного походу на північ.

Досі виявив Бліхер незвичайні військові здібности і велике стратеґічне знання. Де він того навчився, не знаємо, але за те знаємо одно: Бліхер, віби то селянський син і бувший шлюсар, говорить гарно по німецьки...

Знаємо теж, що й великі полководці програвали війну, коли сили були надто нерівні. Поскільки Бліхер належить до великих полководців про це взагалі можна би переконатися щойно при справжній війні, на трохи ширшу мірку, ніж операції на Кримі.

М—н.

Сумні осінні та довгі зимові вечорі

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА",

сатирично - гумористичний журнал

„Жорна" мелють двічі в місяць. Ціна прим. 25 сот.

Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна" Львів, Ринок 10,

і будете мати заплачено на один чвертьрік. 3—5

Убивча війна у православній церкві в Америці.

НЮ ЙОРК, 1-го вересня. (Вл. кор.). Після вбивства вірменського православного „апостольського" архиепископа Льва Туріяна в навечеря Христового Різдва минулого року настали великі непорозуміння у всіх православних східних церквах в Америці, хоч вони не повязані зі собою ніяким авторитетом одної влади. При Четвертій авеню в південній частині Бруклина є резиденція грецького православного архиепископа Софроніоса. Його вважає одна частина православних за голову православної церкви. Щоб він не міг виконувати цієї влади, почали його одновірці, висові церковні „благочинні", посилати йому погрози, що його вбють. Так каже Софроніос. Поліція настрашилася, щоб із Софронієм не сталось таке, як з Львом Туріяном і вже дві неділі тримає коло нього день і ніч сторожу. При цій нагоді вийшло на яву, що перед трьома тижнями хтось напав на православного російського священика з церкви св. Хреста в дільниці Бронкс, о. Максиміляна, і важко його поранив. Його відвезли до шпиталю. Кажуть, що отець Максиміліян був дуже прихильний архиепископові Софроніосові і тому впав жертвою заговору. Софроніос старається вже від сімох літ за те, щоб в Америці й Канаді створити одну осередну владу над православними східними церквами, одначе цьому противляться деякі православні єпископи з Европи. Вони навіть вислали сюди своїх заступників, щоб цій акції протиділати. Мабуть вислідом їх агітації і отсі траґічні події.

Кількости східних православних вірних в Америці не можна ствердити. Остання цифра, друкована в альманаху „Ворлд" з 1926 р., каже, що їх було тоді 259.394 душ.

—o—

Якби був громадянином Англії...

Що діється з б. послом Іваном Мондоком?

В ужгородському „Українському Слові" читаємо:

Минулого року принесла була вся преса сензаційну та просто неймовірну вістку про арештування знаного у нас комуністичного посла І. Мондока та ще кількох комуністів із Закарпаття на Сов. Україні. Вістка ця, як звичайно, проскочила і зараз притихла, тимбільше, що недавно появилася друга, мовляв, „хтось" дістав від Мондока листа, з якого виходить, що ніколи й нікого із закарпатських комуністів на Сов. Україні не заарештовано, а навпаки — всі вони на волі та живуть, наче в Бога за дверми.

Аж ось по такім довгім часі дістаємо офіційне потвердження, що Мондок і товариші живуть за дверми вправді — але ГПУ. Значить: жили, бо вістки з Совдепії доходять до нас дещо пізніше від швидкого тайного „правосуддя" пролєтарського судівництва.

Б. Новицький передруковує у своїй брошурі „В атмосфері насилля і провокації" (за „Більшовиком України" ч. 1. з 34 р.) уривок з промови другого секретаря КП(б) НН.Попова, виголошеної на XIII. пленумі Виконного Комітету таке:

„На VI. конгресі Комінтерну в члени інтернаціональної контрольної комісії обрано Мондока, колишнього члена чеського парляменту, який стояв один час на чолі партійної орґанізації Підкарпатської України. Цей Мондок кілька місяців тому заарештований у нас як член контреволюційної орґанізації, до якої він вступив 1926 р., тобто ще в періоді своєї роботи на території Чехословаччини. Там, товариші, контрреволюціонери (я говорю в першу чергу про Чехословаччину) утворювали цілі фіктивні комуністичні осередки... Тепер вони викриті, заарештовані і кріпко сидять під замками ГПУ."

З наведеного бачимо, що цей „хтось", який пустив вістку про одержаного листа від Мондока, брехав свідомо, щоб закрити дійсність. Вистане лиш прочитати дальший уривок із згаданої брошури, щоб дізнатися, чому це зроблено і хто це зробив.

„І. Мондок ще 1917 р., як австро-угорський воєннополонений, вступив у члени РКП. (мабуть в Астрахані). Він брав пряму участь у боях 1917 р. на стороні революції. По закріпленні совітської влади в Росії та по розкладі Австрії вернувся на Мадярщину, де за часів мадярської комуни був членом уряду ради робітничих, селянських і військових депутатів. По поваленні радянської влади в Мадярщині він орґанізує комуністичний рух на Закарпатті. Він **перший** в Чехословаччині засновує комуністичну партію, стоїть на чолі цієї партії довгі роки, як член її Ц. К., його вибирають на всі зїзди Комінтерну, його вибирають у члени Інтернаціональної Контрольної Комісії..."

До цього короткого життєпису треба додати ще й те, що І. Мондок був засуджений тутешніми (чеськими) судами за свою діяльність та що його виїзд на Радянщину спричинила у великій мірі саме втеча перед конечністю відсидіти цю кару в тюрмі. І. Мондок, утікаючи перед одною тюрмою — не думав навіть, що попаде в пролетраську тюрму та ще за таку провину як — контрреволюційна діяльність від 1926 р.

Обвинувачення таке безглузде, що не вірять у нього навіть найзапекліші правовірні комуністи. Тому то „хтось" пускає всякі вістки про листи від Мондока. Інакше треба було би подати їх суспільности. Хай буде хочби лиш о цим славетним працюючим масам — якими на кожному кроці обганяється так радо комуністична преса, правдиві причини арештування закарпатських комуністів у СССР. Треба булоб признатися, що ці арештування відбувалися у звязку з протиукраїнською наґінкою російського комфашизму та що 1926 р. — це рік українізації компартії на Закарпатті. Ясно, що ці „маси" не повірилиб у таку, грубу провокацію і тому „пролетарські" редактори пишуть у нас радше довжезні статті „На помін СССР", ніж про справу Мондока.

Якби Мондок був громадянином Англії а ще в добавку заступником якої славної фірми — тоді його справа булаб голосніша. Булаб явна розправа, інтервю, інтервенції, присуд і освобождення... Але так вистане вповні загальникове обвинувачення — очорнення якогось провокатора, Н. Н. Поповського, а решта відбудеться за кріпкими замками ГПУ. Це справа звичайного собі „русина", що повірив у московську брехню про рівність і братерство.

Тоді теж мукачівський рреволюційний „Голос Життя" не містив би закликів „Обороніть Тельмана, Ракошія і Локоту!", але бодай спитав би: **„Що з нашим довголітнім вождом І. Мондоком?"**

NIVEA

улекшує природне опалювання на сонці.

Крем: Зол. 0·40 до 2·60
Олійок: Зол. 1·—, 2·— і 3·50

Pebeco Sp. Akc. w Poznaniu

Боротьба з жидами.

БЕРЛІН, 20. 9. ПАТ. Протестантський єпископ Німеччини д-р Мілер виголосив у Гановері промову, виступаючи проти всіх, які закидають „німецьким християнам" протихристіянську акцію. Мілер заявив, що Німеччина хоче мати свою церкву, незалежну від Риму. Головною метою сучасної Німеччини одна держава, один нарід і одна церква. Мілер гостро виступив проти жидів. Підкреслив, що християнство зродилося з боротьби з жидами. Німці перші від початку християнської ери почали боротьбу з жидівством. У тій боротьбі християни мусять подати собі руки.

Безсилля Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 20. 9. ПАТ. На засіданні політичної комісії відбулася дискусія над збройним конфліктом між Болівією та Параґваєм за Ґран Чако. Кількох делеґатів домагалося, щоби нарешті закінчилася війна за Ґран Чако і конфлікт зрішила мирова комісія.

През. де Валера дуже гостро критикував Ліґу Націй за її безсилля в неможливости поладнати цей конфлікт.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Берліні повстала пожежа в редакціях двох великих нац.-соц. щоденників „Фелькішер Беобахтер" і „Анґріф" та знищила важні акти в архівах.

— На Шлезвіґу поширюється епідемія недуги вайне медіна. У Гадерсляґен занедужало 65 осіб. В Апенраде і Зондербурґ припинили науку в трьох школах.

— У Мадриді поліція затримала недалеко університетського стадіону вантажний самохід з крісами, бомбами та муніцією. Підчас ревізії під лавками стадіону поліція найшла 4 скоростріли, багато револьверів і бомб. Арештували одного студента.

— У Вейгавей затонув китайський корабель, на якім було 200 пасажирів. 20 затонуло, а про 80 нема вістки.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Моральна і політична програна СССР.

Голоси німецької преси.

БЕРЛІН, 20. 9. ПАТ. Німецька преса широко розписується про вступ СССР до Ліги Націй і промову ком. Літвінова на зборах Ліги. Преса не щадить гострих колючок і критики для СССР та Франції.

У „Фельфішер Беобахтер" шеф закордонного уряду Розенберг пише: Вступ СССР до Ліги є безсумніву перемогою большевиків над їх противниками. Одночасно вступ большевиків до Ліги є моральною і політичною програною большевицького уряду з огляду на понижуючу форму того вступу.

Це природна річ, що ріжні держави вдержують дипльоматичні та господарські взаємини з СССР. Одначе прийняття СССР до Ліги є актом світової політики, який виходить далеко поза рамі куртуазійної поведінки. Тому Німеччина буде слідкувати з великим зацікавленням дальший хід подій у Женеві.

„Меркішес Фольксблят", орган Папена, пише, що Франція відограла ролю возьного большевицького уряду в Женеві.

„Берзен Цайтунг" обговорюючи промову ком. Літвінова пише про його погрози під адресою тих, які мечем хотіли би змінити мапу Европи таке:

Від підписання миру один раз грозила Европі небезпека загальної революції. Ділялось це в 1920 р., коли большевики опинилися над Вислою. Коли би тоді не дійшло до розгрому большевицької армії, мапу Европи змінив би большевицький меч.

Цин'ки не можуть бути провідниками.

НЮ ЙОРК, 3. вересня. (Вл. кор.). Вчорашня неділя приневолила церковних проповідників призадуматись над теперішнім положенням у цілому світі, а в Америці зокрема. Багато проповідників прихильно поставились до змагань президента Рузвельта з Найрою, а ще інші скритикували критикоманію, якою відзначуються особливо люди, що самі не хочуть братись до позитивної праці. В Медисон евню пресвітеріянській церкві зясував д-р Серлі ролю циніків у суспільному житті. Він між ін. згадав про журналістичного письменника Артура Бризбейна, який пише замітки до важних подій кожного дня. Ці замітки писані так, що лиш вказують лихі сторони, але не находять ніякої ради на біду. Бризбейна назвав Серлі „визначною трагедією американської журналістики". Проти такої критикоманії, яка вказує на цілковиту безрадність навіть у щоденних справах, стоїть провід церкви зі своєю вірою в кращу будучність...

Секретар національної лютеранської ради, д-р Рольф Льонґ, проповідував учора в лютеранській церкві св. Якова при Медисон евню і гостро виступив проти скептиків, які не мають нічого іншого до діла, як висмівати церкву. Через те — казав проповідник — терпить ціла суспільність. Церква, безнастанно висмівана, не може мати відповідного успіху у своїй праці, а скептики нічого від себе не роблять, щоб допомогти людству серед злиднів.

Вже навіть і протестанти починають розуміти, що бездітні подружа наносять шкоду нації. Пенсіонований епископ англіканської церкви зі Сан Франціско, Віліям Голл Мореленд, сказав учора в проповіді, що бездітні подружа — це признака себелюбства і гріх проти будучности нації. Гостро осудив епископ розводи, практиковані в Америці, бо в той спосіб подружа перестає бути тайною і стає простим контрактом. Перед кількома тижнями цей епископ отверто скритикував розвід дітей президента Рузвельта.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Швайцарія радо відкупить будинок Ліґи.

ПАРИЖ, 20. 9. ПАТ. „Евр" повідомляє, що на випадок перенесення осідку Ліги з Женеви до Відня, швайцарський уряд дуже радо зверне 30 міліонів швайцарських франків, витрачених на будову нової палати Ліґи Націй.

Большевики збудували твердині у Манджу-Ко.

ХАРБІН, 20. 9. ПАТ. Міністерство закордонних справ Манджу-Ко видало комунікат з обвинуваченням большевицького уряду. Большевики заняли манджурську територію між ріками Усурі та Амур і збудували свої твердині.

Транзакції на Східних Торгах.

Тисячі людей подивляли прегарні експонати ... у Східній Галичині **фабрики срібних виробів Д. Й. Нойман, Львів, Кохановського 21**, — які виставлено в Палаті Мистецтва. Бо прецінь ті в найріжнорідніших новочасних зразках срібні застави, у добор... кількасот штук, в оригінальних прикрашеннях ... ті **кришталі в сріблі**, різані в непрактикований ... тепер спосіб, ті прегарні срібні коші, одної ... виглядом, срібні кавові та чайні сервіси, в ... січним бльоковім стилю, прегарної роботи **спортова чаша** — чудова сполука срібла з ебонітовими ... ками, **срібні бранзолети**, ручно куті і ґравіровані — це все приковувало увагу кожного. Небуденною новиною є срібні **новочасні ліхтарі**, які відзначуються оригінальною і практичною формою. Спеціальну увагу звертають срібні **церковні вироби**, виконані руками артистами спеціялістами. Пр. чаша прегарно виконана захоплює всіх. Отже нішо дивного що заінтересування тими справжніми чудесами зі срібла величезне та веде до численних транзакцій. Ф-ма Нойман нав'язала безпосередні зносини з закордоном.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-...** Приймає футра до перехову на літо. 1287 43-...

— **На осінній сезон** пальта, реґляни, убрання з матеріялів власних і доставлених виконує солідно і дешево кравецька робітня Андрія Дуфанця, Львів, Пасаж Міколяша, тел. 87-41. 292 7—10

— **Взуття ріжного роду** поручає фірма Чорній і Берж, Львів, Руська ч. 3. 324 4-...

— **Звільнені з Берези Картуської.** До Варшави приїхала в середу 19. вересня ц. р. перша група інтернованих у Березі Картуській. Між звільненими є адвокат Ян Юзевич, адв. Генрик Ротман, Януш Ковіцький, Болеслав Пясецький — всі з Варшави; Анастазій Клем з Ченстохови, Михайло Колеса з Люблина; Болеслав Свідерський з Кракова та Ян Кошеревський з Ополина. Звільнено понад 30 поляків.

— **Новий начальник виділу безпеки у Львові.** Начальником виділу безпеки воєвідського уряду у Львові призначений п. Казимир Сандор, начальник виділу безпеки у Станиславові. Пок. Стажинський відійшов зі Львова до Торуня на становище віцевоєводи.

— **Примус обезпеки земельних рухомостей.** У польських земельних колах почали акцію за ширшим пристосовуванням примусу обезпечування земельних рухомостей. Примус цей можна пристосовувати на основі ухвали повітової ради, причому обезпечення обіймає цілі повіти. При цій формі обезпечення, передбачені

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ВЕРЕСНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 61

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

VIII.

Розпорядки А. О. К. і Міністерства Краєвої Оборони в справі добровольчих формацій.

Отсей уступ присвячую виключно розпорядкам Міністерства Краєвої Оборони, як також А. О. К., в справі добровольчих формацій. Одначе в 1914 р. А. О. К. не видало ніяких зарядженнь дотично У. С. С., а навіть Міністерство Краєвої Оборони, якщо й видавало їх, то вони відносились виключно до польських леґіонів. Щойно далеко пізніше дійшли до моїх рук розпорядки А. О. К. до польських леґіоністів, де їм запоручено польську команду і мову. Цікава є там згадка про вибір старшин до степеня сотника самими леґіоністами і ще дещо.

В моїх руках є три розпорядки, а саме два А. О. К., а третій Мін. Кр. Об. Говориться там про документи подорожі й заряджується, хто тільки і які команди мають право виставляти леґітимації для леґіоністів. Розпорядок, виданий Мін. Кр. Об., цікавить нас більше, бо він поданий до відома Команди Українського Леґіону і до Б. У., яка названа у тім розпорядку Zentralleitung der ukrainischen Sitschower Schützen. Датований він 23. 12. 1914 під ч. Präs. № 10949—2., його наголовок: Poln. Leg.-Missstände. Міністерство виступає там гостро проти того, що леґіоністи волочаться у драктивних однострах, що не здоровлять прохожих військових, а покликані до того, роблять це як за напасть. Безправно прибирають назви військових степенів, замість належних їм на основі того, яку сповняють службу (по нім. Zugs.-Komp.-(Eskadrons-), Baons- або Rgts-kmdt.). В одностроях заводять на власну руку зміни, замість розет уживають звіздок, замість срібного золоте офіцерське портопе, російські шаблі, офіцерські уланки. Велика частина інтеліґентів неначеб стояла в цивільній службі польського національного комітету, обїздить край та заграницю у вербункових цілях, хоч А. О. К. зарядило, що організація леґіонів покінчена і всяка дальша вербункова акція має бути застановлена. Того роду особам не вільно виступати в леґіонових одностроях, і з ними треба поводитись, як з цивільними особами. При цій нагоді Міністерство Кр. Об. зазначує, що „до цієї пори сформовано лиш один польський та один український леґіон, які тепер стоять у полі і є просто підчинені групі армії ген. кавалерії Пфлянцер-Бальтіна. Надто з польського леґіону находиться один полк у західній Галичині". Тому всі польські й українські організації, що істнують у середині краю, є безправні і мають бути розвязані.

Польському національному комітетові й українській Боєвій Управі не прислуговує ніяке право самостійно рішати у військових справах дотичного леґіону. У кожнім випадку мусять вони постаратися про дозвіл дотичної військової команди (M'tmdo), або Мін. Кр. Оборони. Надто згадується там про документи подорожі, про конечність завести якусь евіденцію. Всіх тих, які находяться безправно в середині краю, мають військові команди відставити: „а) польських леґіоністів 1-го полку до Пйосек (Piosek bei Jablunkau), всіх інших до запасного куреня польського леґіону в Мармароськім Сиготі; б) українських леґіоністів покищо також до Мармароського Сиготу, а пізніше в те місце, яке після порозуміння з групою армії ген. кавалерії Пфлянцер-Бальтіна буде визначене на постій Зап. сотні УСС". Надто всі особи, обовязані до служби в заг. ополченні, заняті або в польськім національнім комітеті, або в Б. У. не є вільні від ополченського перегляду. Всі військ. команди мають до 15. I. 1915 р. подати до відома також і Команді Українського Леґіону, скільки відставили в той спосіб з середини краю спосібних до служби леґіоністів, а також скільки находиться на території відповідної військ. команди часово урльопованих, ранених і хорих польських та українських леґіоністів.

„Через ті зарядження змагає Міністерство до того, щоб у найближчій будучности чи то польські, чи українські леґіоністи не находились безправно в середині монархії. Надто Міністерство надіється, що дотичні військ. команди ужиють всієї рішучости, щоб на своїй території удержати найгострішу військову дисципліну серед леґіоністів, що там находяться, і то всякими засобами, які їм правно прислуговують".

І справді до Команди Українського Леґіону прийшли такі виказн, але з них виявилося, що українських стрільців у середині монархії було лиш дуже незначне число, а й ті, що там були, це були хорі або ранені у шпитальній опіці. Взагалі можна сказати, що під цим оглядом наш леґіон відбивав дуже від польського і більшу дисципліну признавали нам усі ті військові, які мали нагоду сходитися з обома леґіонами.

(Далі буде.)

13 ткачів убитих.

НЮ ЙОРК, 20. 9. ПАТ. Між страйкуючими ткачами і народньою ґвардією дійшло вчора до кривавих боїв. Вбито 13 ткачів; числа ранених годі устійнити. Між страйкарами велике розярення. Тому провід професійної організації ткачів згодився на переговори. Одночасно през. Рузвельт візвав секретаря праці Місс Перкінс і провідника мирової комісії Вінанта на конференцію до Гайдпарку, куди виїхав теж през. Рузвельт.

розпорядком президента з 1927 р., ПЗУВ визначує оплату 4.5—5.5 золотих від тисячки обезпечення. У дотеперішній практиці повітові ради звільнювали від примусу обезпечення земельних рухомостей господарства менші від пів гектаря та більші понад 50 гектарів.

— **Шкоди від повені.** Підсумки шкід цьогорічної повені виказують, що згинуло 92 коней, 646 коров, 2527 штук іншої тварини та коло 16.000 птиці і криликів. У пятьох воєвідствах було залитих 210.416 гектарів орного поля і 43.508 сіножатей.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 141712 168801. 15.000 зол. на ч. 70188 164487. 10.000 зол. на ч. 117501 125512. 5.000 зол. на ч. 103531 145285 160008 29644 47510 78114 119469 169211. 2.000 зол. на ч. 19023 22516 32509 49145 65652 66038 79661 91416 112867 18632 19312 57828 69370 71364 74720 118434 133458 135682. 1.000 зол на ч. 35 3044 7136 18518 20522 26743 28761 304.5 43868 44786 57573 72909 75887 78062 81101 95048 97462 110147 116364 117646 120793 125596 128633 137471 141328 156696 169991 5520 9794 11714 13222 29537 35381 36992 60415 67346 67899 71132 82017 89125 90248 90429 97469 101791 106065 115397 115487 121609 122699 130944 132965 134099 145757 149312 160430 160973 162396 165453.

— **Розправа у шпиталі.** Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти комуніста Миколи Грицишина за державну зраду. Розправа відбулася частинно у шпиталі, де суд переслухував недужого брата підсудного Володимира Грицишина як свідка. М. Грицишина засудив суд на 4 роки вязниці.

— **Львівська хроніка.** Перед судом присяжних у Львові відбувається розправа Й. Комарянського за вбивство Михайла Чайковського. — До Львова привезли підпоручника П. Станковського, який застрілив у Замостю дружину у свого товариша Ходецького і сам вистрілом у голову хотів скінчити самогубством. Тяжко раненого Станковського зоперували у військовім шпиталі. — З вікна з II. поверха при вул. Сніжній ч. 4 кинулася 19-літня студентка Кароліна Шімель. Згинула на місці. Кажуть, що рішилася покінчити з життям тому, що батьки не позволили їй вийти за католика, якого любила. — Поліція арештувала в Єзуїтському городі Кир. Базиляка (Ґазова 6) і Ів. Камінського (Вулецька 4) за обманчу гру „пара, не пара". — Василь Сень, зал. кондуктор із Левандівки, повідомив поліцію, що пропав його 14-літній син. — У кіні „Паляс" при касі вкрав злодій Авр. Хуне портфель із документами.

— **Краєва хроніка.** Коло Теребовлі пожежа знищила в містечку Янові 60 домів. — У Ляцькім Великім пожежа знищила кілька мешкальних домів і господарських забудувань. Пожежа повстала від недокурків „легкої" молоді. — Суд у Стрию засудив Миколу Сливку зі Синєвідська на 5 років вязниці за приналежність до ОУН. — У кидалівськім лісі коло Ярослава Морелевський застрілив свою наречену К. Гураль, а опісля скінчив самогубством. Причиною страшного злочину був параліж Морелевського, який не міг одружитися зі своєю нареченою.

— **16 міліонів гривни.** Скарбова влада покарала землевласника Рудрофа у Брідщині гривною 16 міліонів золотих за затаювання своїх доходів. Тому маєток Рудрофа віддали під примусову управу.

— **Большевицькі моряки не вертаються до „раю".** По відїзді трьох большевицьких кораблів з Ґдині, залишилося у місті кількох большевицьких моряків. Коли польська влада хотіла відослати їх на большевицькі кораблі, моряки стали благати, щоби їх залишили в Польщі як політичних утікачів або військових дезертирів і не відсилати їх до СССР до большевицького „раю". А відомо, що комісарам, комуністам і морякам найкраще живеться у СССР.

— **Самогубство прокуратора.** У Познані вистрілом з револьвера тяжко зранився колишній прокуратор тамошнього окружного суду Мечислав Дембецький. Його засудив суд на три роки вязниці за присвоєння грошей зі судового депозиту. Тяжко раненого перевезли до шпиталю, де він помер.

Великий Театр год. 7·30
Нині! гумор — сатира — сміх в комедії П. Вульпіюса 12 раз
„Я переміг крізу"
рекордовий успіх.

Театр Ріжнородностей год. 7·30
Всі хочуть побачити передвоєнний Львів — у „Панні Малічевській" Ґабріелі Запольської.
прекрасна вистава, зворушлива акція концертова гра артистів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

НІ СЯК НІ ТАК.

Наші часописи тепер у клопоті. Не можуть бути тим лікарем, що держить палець на живчику пацієнта і видає осуд: цей буде жити, той умре, тамтой удає хорого... Колись були — нині не можуть.

Обовязком їх є тримати палець на живчику суспільного життя, але видавати осуд можуть тільки неособово.

Колись було так: похвалила ґазета чоловіка — і чоловік тішився і ґазета поваги набирала і все було в порядку. Зганила ґазета чоловіка і чоловік поправлявся і громадянство мало осторогу і також усе було в порядку.

„...Пан Альтруєнко це зразок громадянина. Хоч має багато своєї фахової праці, всеж таки знаходить час і на громадянську роботу. Оживлення філії „Просвіти", заснування „Сільського Господаря", і загалом живіше життя в нашім повіті, це все у львиній частині його заслуга"...

Пан Альтруєнко радів і ще більше прикладався до всякого громадського діла.

„...Коби в нас були люди, яким лежить на серці добро народу. А тимчасом... Такий пан Егоїстюк... Сам на державній посаді, незалежний, добре ситуований, міг би трохи вільного часу посвятити громадянській роботі. На жаль, не можемо цього ствердити ні в „Рідній Школі", ні в „Просвіті", ні в інших товариствах..."

Пан Егоїстюк червонівся зі стиду і в найгіршім разі удавав, що береться до роботи.

То були часи, то був рай для ґазети.

Нині не те.

Похвалить когось ґазета, а він волосся на голові рве:

— Бійтеся Бога, що ви мені наробили! Я тишком-нишком працюю, бо, зрозумійте, інакше не можу, а ви мене публично хвалите. Прошу вас на будуче ніякої згадки.

І ґазета мовчить. Мовчить і за нього і за інших гарних людей, бо боїться за них.

Зганить когось ґазета, а потім доходять до редакції слухи. Він, кажуть, носився з тим числом і всім (кому треба!) показував. Дивіться, мовляв, що про мене свої пишуть.

А дехто, то ще й переказує до редакції:

— Напишіть ще щось на мене, бо мені саме тепер дуже цього потрібно.

І ґазета мовчить. Мовчить і за нього і за інших подібних, або ще гірших. Не хоче їм помагати до карієри.

Це так про людей, що незалежні від нас самих і нашої опінії.

Але й про тих, що залежні, тяжко нині писати.

Похвалиш — цілий хор протестів: За дурно! Несправедливо! Протекціонізм! Кліка!

Зганиш — два хори і ще підголосків кільканацять: Валять інституцію! Понижують авторитет! Розбивають організацію!

І держи тут палець на живчику!..

Галактіон Чіпка.

Землетрус у Мексику.

МЕКСИК, 20. 9. ПАТ. Стейт Халіско навістив великий землертус. У місті Концепціон завалилося багато домів. У місті Тальма завалився двоповерховий будинок поліції, а сусідні будинки зарисувалися

— **Арештували адвоката за 10 тисяч золотих.** У Радомю арештувала поліція адвоката Казимира Берніцького за присвоєння 10 тисяч золотих. Берніцький заступав у суді Яна Петрися і виграв для нього 10 тисяч відшкодування. Ці гроші адвокат одержав і затримав собі. Адвокатська Рада припинила його в урядуванні.

— **Польський змагун Штекер перед судом.** Перед городським судом у Варшаві почалася сензаційна розправа проти колишнього мистця Польщі та Европи Теодора Штекера за намагане вбивство змагуна Мація в Ціріху та Варшаві. Суд переслухає кількох змагунів як свідків. Змагуни Ґрабовський і Гаркавенко обтяжили в слідстві підсудного Штекера.

— **Ватага фальшівників грошей.** У Варшаві арештувала поліція 32 фальшівників, які підробляли 5 і 10 золотові монети і 20 золотові банкноти. Фальсифікати були дуже добре підроблені. Монети мали добру вагу. Провідником ватаги був фризієр Павло Ґромберг. На стриху в Павлини Рупп знайшла поліція фальсифікатів на кількадесять тисяч золотих. Самої фабрики не вдалося дотепер викрити.

— **Польська опера в Ню-Йорку й українські співаки.** В неділю 1. жовтня відбудеться в Мекка Темпл у Ню-Йорку вистава польської опери Монюшка „Галька". Буде це перша польська опера, виставлена корпорацією „Польська Оперова Компанія". Головні ролі відіграють польські артисти, спроваджені з Европи, а саме: Марія Карвовська, сопран і Януш Поплавський, тенор. Крім цього візьме участь наш артист Микола Карлаш та Олексій Черкавський, що перед роком грав ролю Мазепи в цій самій залі. Хором управлятиме Волтер Ґріґайтіс. Після вистави в Ню-Йорку оперова трупа поїде до інших великих міст Америки.

— **Ріжні вістки.** Населення Риму, як стверджує остання статистика, має 1.200.000 душ. — В Атенах і Сальоніках арештували кількадесять осіб після ревізій у робітничих синдикатах; арештована теж редакція комунсітичн. денника „Робітничий Голос". — У Парижі заснували „Лігу охорони прав дитини"; почин до цього дав денник „Левр"; причина — недавні ревеляції про погану поведінку з малолітніми у карному заведенні на Бель-Іль. — Над Льондоном і околицею перейшли великі бурі; троє осіб убитих; підземельна залізниця була залита і рух на ній припинений на ріжних лініях. — У Марсеїлі відкрили X міжнародній ярмарок, в якому бере участь 2500 фірм. — Міністерство освіти в Австрії починає „чистити" університетських професорів; воно не затвердило деяких професорів, що мають фашистівські симпатії. — Наречена англ. князя Георга, грецька княжна Марина, приїхала зі своїм батьком і мамою у відвідини до Англії. — На Кримі установлений новий рекорд лету „плянера" з пасажирами; літак з 6 особами тримався у повітрі пів години. — В Ню Йорку згинув у загадочний спосіб із рук товаришів славний ґанґстер Герли Фарб, відомий під призвищем короля нюйорської дільниці Бовері.

— **Лев на вулицях міста.** На вулицях Річмонду стейту Вірджінія появився лев, який утік з клітки підчас вистави мандрівного цирку. Між прохожими повстав переполох. Лев поранив тяжко два коні. Поліціянти намагалися льва застрілити, одначе зранили його тільки в лапу. Ранений лев з ревом став утікати вулицями, збільшуючи переполох. Вкінці забіг на подвіря одного будинку. Перестрашені мешканці повискакували крізь вікно на вулицю. Вкінці вдалося льва застрілити. Підчас стріляння тяжко поранено одного прохожого.

— **Примхи моди.** З англійської преси довідуємося, що англ. жіноцтво приняло моду перефарбовувати своє волосся на сиве. Ще недавно всі зі сивиною платили величезні гроші (сотні долярів) за те, щоби сивину винищити з їх голови. Тепер хотять бути сиві. Мода ця вже переходить на континент. Одночасно відмолодження лиця і постаріння голови. Видко, що власники всіх тих підприємств, які живуть з жіночої краси та моди, не сплять.

— **Европейські буддисти радять.** У Льондоні засідають від нині европейські буддисти. Це перший їх конгрес в Европі. У льондонськім „Ріджені-парку" є буддійська святиня і там вони радять. Головою конгресу вибрали черця берлінського буддійського манастиря Тао-Чуна. Він з походження німець, один із найкращих знавців буддизму. Тао-Чун мешкатиме у святині. Він має жовтий одяг буддійських черців, живе згідно з приписами свого чину: нежонатий, раз на день їсть, встає в 5 г. зранку і весь день сидить за книжками, написаними старобуддійською мовою „Палі". На конгрес приїдуть буддисти з усіх европейських країн.

— **Карієра.** Російський емігрант Зубков мін кілька літ тому зібрати цілу скирту часописів, де находилося його прізвище. Він став шурином кайзера Вільгельма. Після ріжних скандалів, я-

кими закінчилось його подружжа, він попробував щастя у чужинній африканській легії. І там не висидів. Тепер дістав місце кельнера у Марсей.

— **Найстарший летун** це француз Еміль Ра. Він має 76 літ. Цими днями він святкував 50-ліття свого першого лету бальоном. На ювилей сів іще раз у такий бальон і зробив собі подорож. Вернувшись сказав, що більше літати не буде.

— **Комівояжери мають свого патрона.** У франц. місті Тур закінчився конгрес національного союзу комівояжерів. Закінчився він гарною маніфестацією. Учасники взяли участь у відкритті памятника одній постаті з Бальзакової „Людської комедії". Це славний — Годіссар — ідеальний тип комівояжера, що знає світ, людей, інтереси, Париж, провінцію, про все вміє говорити, вічно мандрує. Памятник відкрили в невеличкім місті Вовре, куди виїхали делєгати 83 синдикатів.

— **Цензура пісень у радіо.** В Нюйорку створили комітет з представників радіо-станцій і артистів для цензування пісень, які передають в радіо. Комітет буде сходитися в пятницю і переглядатиме зміст пісень, які зголошені наперед на тиждень для передачі в радіо. Колиб комітет завважав, що пісня не надається своїм змістом до співу для публики, тоді комітет попросить видавця, щоб її змінив. А коли це не помоглоб, тоді комітет зажадає счеркнення пісні з програми. Цензура над піснями є відгомоном кампанії, розпочатої перед двома місяцями католицькою єрархією Америки за чистотою кінотеотральних фільм. Створення комітету для цензури пісень принесе великі труднощі для чужинних радіо-програм, між іншим і для українських. Вже тепер треба було зголошувати три дні наперед програму до радіо-станцій. З хвилиною зорганізування комітету для чистоти програм треба буде давати наперед ще й текст пісень по англійськи до радіо-станцій. Отже українські пісні буде треба перекладати на англійську мову.

— **Як добути силу зі сонця.** Проф. Колін Г. Фінк з колюмбійського універс. оголосив свої помічення над добуттям енергії зі сонця. Він того погляду, що нафти та вугля вже незабаром забракне і тоді промисл мусить шукати іншої матерії до витворювання сили для обороту машин. Води — на його думку — за мало для цієї цілі. Вона потрібна для наводнення пустарів, як це показалося в часі останньої посухи в північно-західних стейтах. Лишається ще одне джерело сили, яке досі не вискспльоатоване, а саме сонце. Щоб дістати силу зі сонця, треба розвинути істнуючі вже фото-електричні клітини. Над ними працює проф. Фінк уже 12 літ.

— **Спосіб на редактора.** З приводу революційних заворушень на Кубі, на даху будинку президента републики уставлено відділ вояків зі скорострілами. Один зі щоденників гостро скритикував реорганізацію армії на Кубі. Його схопили озброєні люди, вивезли з Гавани і примусили випити більшу кількість рицинового олію. Одночасно заборонили писати подібні статті з критикою влади.

— **Мікроб рака.** Пішла у світ звістка: німецький учений проф. Бремер відкрив мікроба рака. Звістка приневолила само міністерство гігієни у Берліні зацікавитись питанням: чи вона правдива. Міністерство доручило найвищому свому достойникові, проф. Райтерові, голові державного санітарного бюра, зробити справоздання в цій справі. Справоздання не випало добре для вченого. Бремер не подає ніяких подробиць і не каже, які форми рака має на думці. Досліди його заслуговують на увагу, але висновки про їх успіх передучасні. Міністерство заявило, що готове на власний рахунок іще раз перевести потрібні експерименти.

— **Найшли майно Амундсена.** Один з англійських банків найшов при перевірці забуте конто великого полярного мандрівника Роальда Амундсена. Про це конто не знав ніхто нічого від 1928 р. Воно і так менше, ніж скромне. Амундсен залишив усього 349 фунтів і мабуть забув про цю вкладку, бо не мав навіть чекової книжечки.

— **Надгармата.** „Дейлі Мейль" подає звістку, що в Німеччині будують тепер незвичайну гармату, що матиме виняткову силу при найближчій війні. Є це моноплян „Блік", що має один мотор і може летіти зі швидкістю 400 км. на годину, беручи зі собою 10 тон бомб. Обсяг його дії 1600 км. і ніякий інший досі відомий літак не зможе перешкодити йому сіяти довкола себе руїну і смерть.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВИЙ КАПІТАН З КЕПЕНІК.

Безсмертна штука переодягненого капітана з Кепенік повторилася цими днями на Закарпатті, у Севлюші. Приїхав туди цими днями елегантно одягнений мужчина, представився у магістраті як поліційний інструктор Оралек і повідомив, що нічне поліційний курс вою методою. Показав навіть посвідки, що у ріжних містах зорганізував такі курси. За це дістававін 100 кор. денно. Але цього було йому мало. Коли скінчив щоденний курс, уночі організував вломи. І робив це так зручно, що поліція довго не могла найти винуватих. Аж нарешті доглупалися, що вломи почались саме з приїздом Оралека. Коли його арештували, виявилось, що це старий, досвідчений вломник.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Дописи.

ЛУЦЬК.

Процес ОУН. Дня 13. вересня в луцькому окружному суді відбулася розправа проти мешканця с. Каверні на Луччині Олександра Дмитрука, якому прокураторська влада закидала приналежність до У. О. Н. організування „паток" і саботажеву акцію. Дмитрук скінчив шість клас гімназії і деякий час був на технікумі будови машин. Боронив його адвокат С. Шагорський з Ковля. Дмитрука засудили на 3 роки вязниці. Оборонець зголосив апеляцію.

Перебування міністра внутр. справ у Луцьку. Міністер внутр. справ Зиґрам—Косцялковський перебував у Луцьку в днях 8. 10. і 11. вересня. — Як інформують, міністр відбував наради з представниками місцевої влади в справах Волині.

Образ руїни. В Луцьку істнує в центрі міста невеличкий парк — одиноке місце відпочинку мешканців чи, як його називають, „легені Луцька". Лиш у цьому парку знаходять собі місце няні з дітьми, старші люди, особи, що приїзжають до ріжних воєвідських установ і т. д. Бо — ніде в Луцьку не знайдете лавочки, щоб дати відпочинок утомленим ногам. І раптом над цим парком зявилося марево смерти. Новий президент міста п. Венжик надумав знести парк, щоб одночасно незабудовану площу під ним віддати під якийсь „будинок людови" чи щось у тому роді. Робітники жваво руйнували не лише деревляну, але й залізну фронтову огорожу. Місто оніміло від збентеження. Врешті відгукнулася преса і спадкоємці одного громадянина, який пожертвував цю площу містові під умовою, що на ній буде лиш парк. Гарячий батько міста мусів стримати „творчу працю", про яку нагадують купи петод і румовище. А тимчасом громадянство одноголосно протестує проти намірів президента позбавити Луцьк „легенів". Чи подібні заходи п. Венжика можна назвати розумінням інтересів населення?

Луцьк у хмарах пороху. В сухих погодних днях головна вулиця і рухливіші бічні стоять у хмарах пороху. Можете побачити прохожих і переїзжих з приплющеними очима. А здоровля мешканців? Вулиці не поливаються (одно спасення — дощ). Пожарна дружина дуже добре відбуває всякі паради. Чи не можна її використати для поливання вулиць?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 21. IX. год. 7·30 веч. „Я переміг кріву".

Субота, 22. IX. год. 7·30 веч. „Я переміг кріву".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 21. IX. год. 7·30 веч. „Панна Мадічевська".

Субота 22. IX. год. 7·30 веч. „Панна Мадічевська".

Закордонне радіо.

Пятниця, 21. вересня 1934.

Відень (506,8) 16·40 Солісти (спів, муз.), 20·05 Нова оперткова музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 19·55 Її безмежне щастя (авд.), 21·10 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 „Сігурд" оп. Раєра, **Атльона** (531) 20·00, 20·30, 21·00 Спів, **Білгород** (439,8) 19·00 Пісоньки, 20·15 „Садко" оп. Рімського-Корсакова, **Берлін** (356,7) 18·30 Пфіцнерові пісні, 20·15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9·00 Нар. пісоньки, 18·10 Женчуги нім. нар. пісні (хор), 20·45 „Зібен унтер айнем Гут" сміховинка, **Кельн** (455,9) 17·20 Старонорвескі нар. мельодії, 20·45 Симф. концерт, **Мінхен** (405,4) 19·00 Пори року: „Осінь" орат. Гайдна, **Леніград** (1224) 18·00 „Руслан і Людмила" оп. Глінки, **Будапешт** (549,5) 12·05 Циг. музика, 20·25 Хор, 22·40 Концерт оп. оркестри, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Фанфан ля Тюліп" оп. Верней.

Субота, 22. вересня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 21·00 Концерт, 16·00 Хор, **Братислава** (298,8) 20·05 „Дібране подружжа" оп. Старого, **Прага** (470,2) 16·40 Веселий вікенд. **Париж** (1649) 21·30 Оперетки: 1) „Колен-Мартін", 2) „Марівондаж", **Атльона** (531) 20·45, 20·45 Спів, 21·30 Нар. музика, **Білгород** (439,8) 20·30 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 13·15 Оп. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·10 Для дітей, **Лайпціг** (382,2) 20·15 „Дер Ляндштрайхер" оп. Цірера, **Будапешт** (549,5) 12·05 Спів, 17·40 Військ. орхестра, 19·25 Циг. муз., 20·15 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Міляно** (368,6) 13·30 Тріо, 17·10 Танкова музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір опер Джордана: „Месе Маріано" муз. ком., „Король" оп.

Львівське радіо.

Пятниця, 21. вересня 1934.

6·45 Ранішня авдиція 7·50, 22·00 Рекламовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільська рерум, мист. життя, 12·10 Легка муз. з гр. пл., 12·45 „Не роби другому, що тобі немиле", 13·00 Полудневий денник, 13·05 Есп. пісні (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Економічні вістки, Збіж. біржа, 15·45 Концерт джез. муз., 16·45 Авд. для хорих, концерт орх., 17·15 Фортепян, 17·50 Доля та недоля сільського учителя, 18·00 Сільська рерум. мист. життя. 18·05 Львовяни на конгресі географів у Варшаві, 18·15 Староітал. пісні й арії в супр. форт., 18·45 Відч. про легіони, 19·00 Легка муз. (гр. пл.), 19·20 Актуальна балачка, 19·30 Хор Юранда (гр. пл.), 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Куток красвилвчого т-ва, 20·05 Звук і слово (муз. фейл.), 20·15 Симф. концерт (орх. скрипка), 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

Субота, 22. вересня 1934

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сиґн. часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільська рерум, мист. життя, 12·10 Танці ріжних народів. 13·00 Полуд. денник, 13·05 Оп. попурі (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Новини з гр. пл. 16·30 Театр Уяви: „Панц" Бен. Герца, 17·00 Камер. концерт, 17·50 Дім і родина: „Ах, яке то непристойне", 18·00 Часопис у Львові тому 150 літ, 18·10 Сільська рерум. мистецьке життя, 18·15 Фортепяновий ресітаяь Евст. Городиського, 18·45 Репортаж. 19·00, 19·30 Легка музика, 19·20 Пйотрків Трибунальський, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка муз., вібрафон, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт (муз., спів), 21·45 Літер. нарис: „У китих двох сметей (Ем. Зегадлович). 22·15, 24·00 Танк. муз., 23·05 Театр Уяви: „Льожі Глуманівців": Російський гумор, 23·35 Для знавців джезу (гр. пл.).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·20 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·07, Париж 34·86 1/2, Берлін 211·25, Ціріх 172·57, Амстердам 358·75 Італія 45·00, Прага 22·00, Нюйорк кабель 5·22 3/8, Нюйорк чеки 5·21 3/4.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 90 3/4 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. вересня п. р. з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить, а кооперативам платив за:

	льоко Львів	
1 л. молока	0·14	зол
1 л. сметани	0·60	„
1 к. лець	2·55—2·60	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло ожидлена, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. вересня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловаського 23):

Курята і кури	пріма за 1 кг.	0·90	зол
„ „	II кл. „	0·65	„
Пантарки	пріма „	0·95	„
Качки	I клиса „	0·80	„
„	II „ „	0·65	„
Індики	I „ „	0·95	„
„	II „ „	0·70	„

Тенденція спокійна.

ОПОВІСТКИ

Студентство Львова позір! А неділю 23.IX. в 10 год. рано в Акад. Домі відбудеться **анкета студентсва Львова.** Обовязком кожного студента (-ки), з окрема нововступаючих та абсольвентів середних і високих шкіл, безумовно прийти. Львовяни! Вага справ вимагає вашої масової участи.

Виділ Секції

Повідомляємо, що дня 30-го вересня п. р. (неділя) відбудуться чергові загальні Збори членів Батьківського Кружка при філії гімн. з українською мовою навчання (вул. Пекарська) з таким порядком: 1. відчитання протоколу з останніх загальних Зборів. 2. Звідомлення уступаючого Виділу і Секцій. 3. Звідомлення Контрольної Комісії. 4. Вибір нового Виділу. 5. Ухвалення висоти членської вкладки. 6. Внески й запити. Початок Зборів в год. 10-ій рано. Просимо численно явитись.

Виділ „Батьківського Кружка".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ГРИГОРІЯ КЛЮКА, вул. Галицька 3. I. пов. — виконує найелегантші роботи по найдешевших цінах. 306 3—1

ГОВОРЯТЬ, що добре білля найдешевше купиш лише безпосередньо у краківській фабриці „Пав", Сикстуська 1. Цінники даром. 284 6—8

ВУГОЛЬ. — Калитяк, Байки 14, тел. 18-24 Станиславів, Колійова 2. 204 19—30

ПОКІЙ і кухня, електрика, вода, за місячним чиншом віднайму. Кавція 200 зол Бічна Вуленька 46.

ВИНАЙМУ кавалерський покій старшій особі. Газова кухня до диспозиції. Зголошення 4—6 попол. Гевінґа 32/I.

ЯБЛУКА першої якости гуртом і подрібно, продає інж. П. Попович, Львів, Руська 20. Ціна конкуренційна. 336 1—1

ПОТРІБНИЙ інструктор (-ка) до дітей I. кл. гімназ. і V. вселюдна зараз. Зголошення слати: Ковальський упр. шк. Лібухора п. Висоцко Вижне. 335 1—

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.